

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIV.

V Ljubljani, 5. sušca 1881.

List 9.

Cerkvene himne.

Poslovenil Janex Bilc.

(Dalje.)

V čertetek.

1. Pri juternicah.

(Nox atra rerum.)

Zakriva temna noč stvari,
Na njih poznati barve ni.
Mi prosimo sodnika Te,
Ki gledaš vsim ljudem v sercé:

Odvzemi hudobije vse,
Operi dušne madeže,
Naj, Kristus, milost prejememo,
Da se pregrehe var'jemo.

Serce je merzlo, duh zaspán,
Ker hudobije je navdán;
Pa trudi se temò pregnát'
In Tebe, Jezusa, iskat'.

Preženi teme; najpred té,
Ki krijejo nam duh, sercé;
In v blažene svitlobe kraj
Sprejmi nas Ti na vekomaj.

Premili Oče, to nam daj,
Ki s Sinom vladaš vekomaj
In z Duhom trikrat blaženim
Na večne čase slavljenim.
Amen.

2. Pri hvalnicah.

(Lux ecce surgit aurea.)

Glej, že izhaja zlata luč —
Slepôta se odmika že,
Ki gnala dolgo nas v prepäd,
In v zmote nas vodila je.

Naj vse razjasni luč letá,
Naj čiste sebi nas stori,

Zvijač naj jezik ne pozná,
Im misel temna naj beži.

Tako naj ves preteče dan,
Da jezik ne greši z lažjó,
Da roka čista bo in okó,
Da greha prosto bo teló.

Gledavec gleda nas z višin:
On sleherni nas vidi dan,
On dela naše pazi vse
Od zore, da je dan končan.

Očetu slava bode naj
Z edinim Sinom vekomaj;
In s Tolažnikom blaženim
Na večne čase slavljenim.
Amen.

3. Pri večernicah.

(Magnae Deus potentiae.)

O Bog, neskončne si moči;
Kar prišlo v plodnosti na dan,
Pustiš, v valovih da živi,
Al v zraku pa odkazeš stan.

V bistre vtapljaš vode té,
In une dvigaš pod nebó;
Različni naj napolne kraj,
Kar stvárjeno enako b'lo.

Dodeli vsim služabnikom,
Katere val kerví je vmil,
Da tuja jim bo zloba, greh,
Da strah ne bo jih smertnih sil.

Naj nas ne tlači greh ob tlà,
Naj nas ne dviga gor napuh,
Da se ne vdré v obup sercé,
V ošabnost da ne pado duh.

Premili Oče, to nam daj,
Ki s Sinom vladaš vekomaj,
S Tolažnikom preblaženim,
Na večne čase stavljenim.
Amen.

(Dalje nasled.)

Sv. Jožef.

(Konec.)

Še nekaj bi rad opomnil. — Pred 4 leti je pisal v „Strassburger Volksf.“ neki francoski misijonar: Po peščenem bregu Senegalske reke v Afriki jaham ves truden po neznani stezi naprej. Kače švigajo sem ter tje in se skrivajo po suhi travi, krokodili šterbunkajo v močvirsko reko, solnce hudo pripeka. In mene vleče neka skrivnostna moč le naprej. Dospel sem do revne hišice; in ko hočem noter stopiti, se plašljivo sliši hripavi glas: „Kdo je?“ — „Misijonar, zakličem, nič se ne bojte! Mir bodi v tej hiši!“ — „Mašnik!“ zakliče ptujec čisto francosko. Bodite mi pozdravljeni; le urno noter!“ „Kdo pa ste, in kako ste semkaj zašli?“ ga radovedno praša. „To je nepotrebno vprašanje, duhovni oče, mi prav: že tretji pot gre zima na me, in to je zadnjikrat. Pozneje bom to pravil, ako še preživim.“

V tem trenutku sem slišal tulenje rumenih volkov, katerim šakali pravijo, ktere je semkaj privabil mertvaški duh, v znamenje, da bolnik ne bo dolgo več živel. „Pripravljen sem, duhovni oče, reče umirajoči, le pričniva!“ In zdaj sem spoznal skrivnostno moč, ki me je semkaj vlekla: Da božjo previdnost še bolj spoznam, ga vprašam: „Pač ste mogli preserčno moliti, da naj vam Bog mašnika pošlje, ker le vaš angelj varh me je pripeljal semkaj.“ — „Bi-li radi vedeli, kako se je to zgodilo?“ — „Gotovo da.“ — No veste, jaz sem bil zagotovljen, da pride en mašnik.“ — „Kako? v tem divjem in pustem kraju? v Afriki?“ „To nič ne dé, reče zaupljivo. Jaz nosim pas sv. Jožefa in sem vpisan v bratovščino njegovo za srečno zadnjo uro. Moja vest pa je bila v prav žalostnem stanu; zato mi je sv. Jožef mogel poslati spovednika. To sem mu prav preserčno priporočal. In kakor vidite, nisem zastoj zaupal.“ — „Zdaj mi je vse odkrito, mu pravim. Le zaupajte na sv. Jožefa. Smert se bliža; pa ta vas pelje k Jezusu, Mariji in sv. Jožefu.“

Merzlica le huje pritiska, in v dveh urah je mož umerl. —

Mi vsi, revni in bogati, majhni in veliki, mladi in stari bomo prišli na smertno posteljo. Vsi bomo stopili pred Sodnika. In kaj mu bomo pokazali tisto uro? Kakor bomo živeli; dobro ali hudo. Kaj se bo še poprej godilo, — menim, tisti resnobni trenutek, ko se bo naša duša s smertjo borila? Ko se bo naše umirajoče oko plašljivo ozéralo na prijatle in znanke, ki bodo morebiti pri naši mertvaški postelji žalostni stali, ali se nam ne bo mило zdelo, da nam nihče pomagati ne more, da nas bo vse zapustilo.“ In takrat bo s pomnoženo močjo hudobni duh v nas silil, da bi nas v obupnost pogreznil.

Preskerbimo si mogočnega pomočnika za svojo smertno uro, ki bo nam pomagal, se za nas potegoval, se za nas vojskoval in naklepe hudobnega duha odbil. Zato še posebno častimo sv. Jožeta, patrona umirajočih, ter si prizadevajmo, da nas v življenji in v smerti varuje.

Sv. Jožef nam bo pa gotov pomočnik in resničen prijatelj, ako bomo skerbili, da se njegovo češenje množi, ako drugim njegovo moč in njegovo dobroto oznanujemo in si prizadevamo, da njegove čednosti posnemamo. Ne bodimo že s tem zadovoljni, da bi vsak dan le kako molitvico njemu v čast opravljali; bodimo mu hvaležni rejenci in glejmo, da mu vedno novih častivcev pridobivamo. Zato naj sleherni širi to prelepo češenje, kakor ve in zna. Sej mu bo sv. Jožef gotovo obilno povernil mahjni trud. Zlasti se mu priporočujmo, da naj nam zadnjo uro na strani stoji; in zagotovljeni bodimo, da ga ne bomo zastoj častili.

Sv. Alfons L'gvari pravi, da to je posebna, velika milost, ktero sv. Jožef svojim zvestim častivcem sprosi, in do te milosti da ima sv. Jožef trojno pravico:

Pervič ga Jezus ne ljubi le kot svojega prijatla; ampak on ljubi sv. Jožeta, kot svojega (namestnega) očeta. In zato je priprošnja Jožetova mogočnša, kakor vsacega družega svetnika.

Drugič ima sv. Jožef posebno moč zoper hudobne duhove, ki nas smertno uro napadajo. Ker je sv. Jožef našega Zveličarja pred zalezovanjem grozovitega Herodeža rešil, mu je Gospod dodelil moč, da varuje umirajoče napadov hudobnega duha.

Tretjič je pomoč, ktero sta Jezus in Marija skazala sv. Jožefu o njegovi smerti, mu podelila pravico, da tudi svojim zvestim častivcem sprosi srečno in sveto smert. Ako ga njegovi častivci o smertni uri na pomoč kličejo, jim ne bo le sam na strani stal; ampak on jim bo tudi pridobil pomoč Jezusa in Marije.

Verni častivci sv. Jožeta si bodo pa tudi gotovo prizadevali, da bodo celi mesec sušec svojemu patronu posvetili, ter bodo vsak dan saj kaj malega njemu za češenje storili.

Sv. Oče Pij IX so 27. mal. travna 1865 vsem vernim, kateri sv. Jožefu v čast njegov mesec sušec vsak dan kakoršno koli opravilo ali pa počesenje opravijo, podelili za vsak dan 300 dni odpustka in eukrat v mescu pod navadnimi pogoji popolnoma odpustek.

Da bi vveči češenje sv. Jožeta saj kaj malega pripomogel, k temu naj služijo nove mašne bukvice „Vijolice“, ktere se tudi lahko porabijo za „Marijne Šmarnice“, ker s češenjem sv. Jožeta se bomo gotovo prikupili tudi Mariji, njegovi prečisti nevesti, in naši Gospej presv. Serca.

„Sv. Jožef, prijatelj presv. Serca, prosi za nas!“
J. V.

III. Žalostna gora pri Mokronogu.

Naša lepa domovina slovenska se ponaša z obilnimi cerkvami; po gorah in po dolinah, po planjavah in gričih, v tihih vasicah, v prijaznih tergih in mestih — povsod se vzdigujejo proti nebu zale hiše Božje; kar je za popotnika kaj prijazen pogled. Mnogo je pa cerkev, k katerim se verniki oposebnih priložnostih radi shajajo od blizo in daleč, in takih je največ posvečenih nebeški Kraljici, ker Slovenci Marijo posebno zaupljivo časté. Po raznih krajih naše domovine so imenitne romarske cerkve, ki slovijo še čez meje slovenske. Tako svete Višarje na Koroškem blizo krajske, primorske in laške meje; sv. Trojica s slovečo lavretansko kapelo; Marija v Novi štifti, Marija v Puščavi i. dr. na spodnjem Štajarskem; Sveta gora na Primorskem; Marija v Logu na Notranjskem; Marija Pomagaj na Brezjah; Šmarna gora na Gorenjskem; Žalostna Mati Božja pri Treh farah blizo Metlike na Belokranjskem; in med temi božjimi poti ima častno mesto tudi Žalostna gora pri Mokronogu na Dolenjskem.

Na zahodnji strani Mokronoga se vzdiguje prijazen hrib, na katerem stoji mična cerkev, ki je posvečena Žalostni Materi Božji; odtod se tudi imenuje Žalostna gora. Tukaj se očesu odpira kaj mikaven razgled po okolici, ktera je gotovo ena nar lepših na Dolenjskem, le škoda, da na vse strani hribje zapirajo daljni pogled. Spodaj vidiš dokaj velik terg, ki utegne šteti kakih 800 prebivalcev, ktereza začetek sega nazaj v starodavne čase, kar spričujejo ravno v zadnjem letu izkopani denarji rimskih cesarjev iz prvih stoletij po Kristusu. Za starodavno naselbino teh krajev pričajo tudi gomile, ki se nahajajo v bližnji vasi Ostrožniku in tu in tam

se tudi večkrat izkopavajo okostja, novci (celo zlati), stare posode i. t. d. Na holmcu koj nad farno cerkvijo se vzdiguje čeden starinsk grad, katerega začetek sega gotovo pred leto 1000 nazaj. Kajti zgodovinsko znano je da je bila sv. Hema, koroška kneginja (rojena l. 983 † 1045) posestnica tega gradu in krog ležečega terga, ktera je darovala kerškemu nunske mu samostanu, in od tega sta po vstanovitvi kerške škofije (l. 1072) tej prišla v last, kar je z malimi izjemami terpelo tje do l. 1616, ko se je grad prodal nekemu gospodu Maherčiču in od tega ga je zopet kupil Ernest Mihael pl. Scheerenburg, ki je za Mokronog zbog tega znamenit, ker mu je l. 1649 v testamentu od 10. decembra samostojno faro vstanovil. Prej je bil v tergu samo vikarijat, ki se je štel zdaj pod veliko trebeljsko faro, zdaj pa pod šentrupersko. Sedanji grad ima pri vhodu vdolbeno letnico 1595 in se od Valvazorjevih časov, kakor podoba kaže, ni dosti premenil. Sedanji lastnik mu je baron L. Berg.

Na severni strani gore se pred gledavcem razgriinjajo rodovitna polja in travniki proti Sent-Rupertu, v čegar sredi veličasno proti nebu moli naj lepša gotična cerkev na Kranjskem. Od severozahoda pa ga pozdravlja Vesela gora, ktero kinča prezala bazilika z dvema zvonikoma in štirimi malanimi kupljami, ki se je l. 1723 začela zidati in je bila l. 1735 slovesno posvečena, na ime sv. Frančiška Ksaverija. Bila je takrat tu znamenita božja pot, ktero je oskerbovalo več duhovnov ter v cervi postrezalo obilnim romarjem. *)

Dalje je razgled proti Mirni, od koder se nazaj zavijajo hribi na južni strani, z vinogradi ali pa z gozdom obraščeni, in popolnoma zapirajo pogled proti Trebelnemu in drugim krajem. Krog in krog se primerno verstijo zeleni grički in vinske gorice, med njimi vasi, beli gradiči in hrami, tu in tam pa prijazno migljajo nasproti bele cerkvice, katerih od tukaj lahko krog 20 našteješ, ki oznanjujejo bogoljubnost nekdanjih prebivalcev. Na to pa od severa sem ponosno gleda stari Kum, poglavar dolenskih hribov.

Verh Žalostne gore je ovenčan z romarsko cerkvijo Matere Božje. To mesto si je Marija izvolila, da kraljuje nad to lepo okrajino. Kaj je bil povod, da se je tukaj cerkev zidala, ni znano, ker so stare listine pogorele. **) Tudi leto zidanja se natanko ne vé. Valvazor piše, da je bila cerkev naše ljube Gospé na Žalostni gori pred kakimi 18 leti sozidana; tedaj krog l. 1670. Skoro gotovo je, da je bila sedanja cerkev l. 1697 popolnoma dodelana, ker ta letnica je vsekana na malih vratih ob ženski strani. Mogoče, da so se te vrata pozneje prebile ker je ravno ob tistem času vedno več romarjev dohajalo. (Mittheilungen d. hist. Ver. str. 24 sub. l.) Da se je med tem časom znotraj cerkev zmir bolj zaljšala, se vidi iz tega, ker je bil veliki altar postavljen leta 1675. Daroval ga je Materi Božji baron Janez Daniel Kajzel s svojo soprogo,

takrat posestnik Mokronoške grajščine, kar spričuje, napis na tablici *) za oltarjem, ki se glasi: In honorem Dei et B. M. V. Matris Dol. Kl. D. Joannes Daniel Kaisal Lib. B. D. G. et S. D. in A. et N. cum sua coniuge hoc altare erexit. 1675. Ime njegove soproge je zapisal Valvazor pri priložnosti, ko pripoveduje žalostni konec tega barona. „Temu Danielu Janezu Kheysellu (pozneje ga zopet piše Khaysell) je njegov svak g. Hans Jožef Schernburg, prej imenovanega Ernesta Mihaela (vstanovitelj Mokronoške fare) brat, pred 14 leti (t. j. ravno krog 1675), ko sta za gradom kegljala, v jezi nož zabodel v vrat, da je čez pol ure umrl. . . . Ta Schernburg pa je bil ne samo zelo jezi podveržen, temuč tudi ne prav zdrave pameti. . . . Terg in grad je dobila potem v last tega umorjenega Kajzela ostala vdova baronovka Marija Margareta, rojena pl. Schernburg.“

— Kje je bil oltar izdelan, ne kaže nobeno znamenje. Dokaj lično delo je iz črnkastega marmorja. V tronu se vidi podoba žalostne Matere Božje z enim mečem v persih, na kolenih pa derži mertvega Sinu. Ta kip je posebno umetno izdelan: velika bolečina in serčna tuga se prav živo kaže na Marijinem obličji. Kolikor dalje jo človek opazuje, toliko bolj ga gine v serce. Rekli so mi, da je ta šatva iz belega marmorja; pa v neki dobi, ko se je vse barvalo in kvarilo, je bila tudi ta podoba prevlečena z raznimi barvami, ki so sicer vbrane, posebno dopadejo priprostomu človeku; pa vendar škoda za prekrasni kip, kakoršnih je le malo v naši domovini. Po nekoliko se pa tudi barve že luščijo. Obok nad altarjem je obdan s čednimi slikami iz žalostnih skrivnost Matere Božje. V sredi se vidijo tudi menihi s sivimi oblačili, o katerih ljudje pravijo: „To je sedem štiftarjev.“ Kar tudi res kaže 7 ss. začetnikov reda servitov. —

Cerkev ima še 4 stranske altarje, ki so posvečeni: sv. Jožefu, sv. Jerneju, sv. Peregrinu in sv. Poloni.

Pred cerkvijo kaj ponosno kupi kviško terden 21 sežnjev visok zvonik, ki je bil za župnika Mihaela Vin-dišarja prenovljen in s pravilno izpeljano kositarjevo streho ozališan. Roženkransko nedeljo l. 1875 je bilo vse delo dogotovljeno. V njem so 4 zvonovi, nar manjši tehta 2 centa 91 liber, drugi nima zaznamovane teže, tretji 14 centov 70 liber, veliki pa 23 centov 75 liber. Vlti so bili 1, 3, 4, l. 1848 v Ljubljani pri Antonu Samasu, drugi pa l. 1757 tudi v Ljubljani pri tedanjem zvonarji. Ste visočine se tako milo razlega lepo vbrano (d f a d) zvonjenje čez hrib in plan, da se človeku milobe kar taja sercé. (Dalje sledi.)

Lavretanske litanijske molitve in premišljevanj.

(Dalje.)

Devica hvale vredna — za nas Boga prosi!

(Kakšno mora biti česenje do Marije.)

Hvalite Marijo vsi verni jeziki.
(Pesem.)

Česenje presvete Marije Device, kakor uči sv. Alfons Ligvorjan, je pečat, na katerem Bog svoje otroke spoznava. In sv. Bernard terdi, da to česenje Božje Mater je naj zanesljivše znamenje iz-

*) Jaz sodim, da je to tablico Hicinger sam obesil za altar, ker je v svojih spisih ne omenja. Data je vtegnil vzeti iz grajščinskega arhiva, ktereja je večinoma preiskal, kakor se mi je povedalo.

*) Cf. Mittheilungen des hist. Ver. 1848 pg. 82 sgn. Ali so bili menihi ali svetovni duhovni, tu ni omenjeno. Zadnja dva sta umrla še le krog l. 1800.

**) Na starih kerstnih bukvah se namreč bere: „Anno 1681, die 14. aprilis horribili incendio media nocte exorto et toto Madipedio in cineres redacto etiam liber baptizatorum periit.“ L. 1681, 14. aprila je o polnoči strašen požar nastal, ves Mokronog upepelil, in takrat zgorele so tudi kerstne bukve. — Iz tega se smé sklepati, da je farovž takrat stal v tergu in je ogenj končal tudi druga stara pisma. Za zidanje gorske cerkve in novega farovža so se darovalna pisma napravila še le 1714, in 1728 od grajščine in terga. (Mitth. l. c. sub g.)

voljenja in večnega zveličanja. O blagor jim, kliče sv. Bonaventura, kateri dosežejo Marijino prijaznost; zveličani cenijo take že za tovarše svoje sreče.“

Ta pečat, to znamenje izvoljenja imajo pa le tisti na sebi, kateri prečastljivo Božjo Mater zares v sercu in djanji, ter v duhu sv. Cerkve hvalijo in časté.

Marija je vredna naše časti in hvale; pa ne take, kakoršno si domišljujejo nekateri kristjani, ampak take, kakoršno zahteva od nas Bog Oče za svojo preljubo hčer, Bog Sin za svojo mater, Bog sv. Duh za svojo nevesto, in kakoršno sv. Cekev uči in želi od vseh pravih Marijnih otrok. Kakor hudi duh skuša, in je od nekdanj skušal, posameznim verskim resnicam proti postaviti pogubivno laž in zmoto in jih z obema pomešati; ravno tako tudi meša od nekdanj neko prav nevarno zmoto v Marijinem čenjenju. Ta zmota je misel toliko kristjanov, da otrok Marijin je že vsak, kdor jo le z jezikom časti, če tudi nima serčne želje in terdne volje in pravega prizadevanja njeno življenje posnemati. To je silno nevarna goljufija Marijnega nasprotnika satana, in gorje kristjanu, ki je s tem prekanjen! Eden zvestih Marijnih častivcev pravi, da moramo imeti udano voljo vse storiti, kar je naši ljubi Materi in Gospej ljubo in v njeno čast služi, še le tako bomo njeni častivci.

Kakor je telo človeško, ako se je duša ločila, le pol človeka in je vse terdo, merzlo in mertvo; ravno tako je tudi čenjenje Marije z besedo samo le polovičarsko čenjenje in brez posnemanja njenih čednosti je vse suhoparno, merzlo in mertvo. Kar je pa mertvo, ne dá življenja, ne ogreva, ne prestvarja.

Toraj kličem vsem častivcem te nebeške matere: Ne častite prav Marije vi, ki hodite po grešnih potih, po katerih ona ni hodila, in še dalje hočete hoditi po teh pregrešnih potih, ki svoje roke stegujete po prepovedanih rečeh, po kakoršnih ona svojih nikdar ni stegovala; ki mislite, želite, govorite, gledate, poslušate, česar ona nikdar ni hotela misliti, želeči, govoriti, gledati, poslušati.

Na sercu se pozná, če je jabelko zrelo. — Otroci Marijni! na vašem sercu se posebno dobro pozná, če je vaše čenjenje do Marije zrelo, t. j. pravo in resnično. Kakšno vam je serce?

Kakor iz Marijinega Serca šviga plamen ljubezni, mora tudi iz Serca pravega njenega častivca švigati dvojni plamen, ljubezni do Boga in do bližnjega. Kakor naš greh v serce Marijno zadira meč bolečin, mora se tudi v njegovo serce zadirati meč pravega kesanja nad grehi, ter vzbujati stud pred novimi in terdo voljo se poboljšati. Kakor okoli Marijinega mora se tudi okoli njegovega serca ovijati venec čednosti.

Sv. Peter Tomazij je bil napolnjen z nepopisljivim čenjenjem do presvete Device Marije. Vselej ko je molil, je tudi Marijo hvalil. Pred vsako Marijino podobo na potu se je odkrival. (Ti, mlačni mladeneč, se morebiti še pred sv. R. Telesom, ko memo cerkve greš, ne odkrivaš! kaj?) Skušnjave je vselej preganjal in jih pregнал z imenom „Marija“. To pa je bilo zato, ker je v sercu Marijo tako živo častil in z besedo hvalil. Po njegovi smerti so našli, da je bilo na njegovo serce vtisnjeno ime „Marija“, kakor nekdanj na sercu sv. Ignacija mučenca presladko ime „Jezus“. Postal je bil mašnik in prišel je v toliko revščino, da mu je manjkalo celo olja zvečer in svečave, kakor zdaj večkrat ubožnim našim dijakom, posebno s kmetov. Bal se je, da zarad revščine bode prisiljen zapustiti branje in učenje.

Nekega dne ga je močno skerbalo in prosil je Marijo pomoči. Mati, vse hvale vredna, kakor je preslavljena v litanijah, se mu prikaže in mu pomoč obljubi.

Peter potem mašuje v zahvalo naši ljubi Gospej; po maši pride neki vojak in prosi naj, ga spové. Po spovedi mu vojak podá petnajst zlatih denarov. Od tistega časa ni nobenkrat več bil v pomanjkanji. Bil je pozneje patrijarh latinske Cerkve v Carigradu. — O hvali Marijo tudi ti, verni kristjan; pa vselej naj je tvoja hvala vredna, prihajóča iz čiste duše in iz čistega serca.

Marijini častivci! pozor! izprašujte svojo vest o vašem čenjenju Marije, nikar se ne pustite dalje goljufati. O Marija! kliči jim Ti namesto mene ter jih opominjaj in drami s svojo milostjo.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane. Postni, močno podučljivi pastirski list premilostnega kneza škofa izpeljuje iz Kristusovega življenja in terpljenja potrebo in dolžnost: zatajevati samega sebe, še posebej v 40danskem postu. Ne pa samo zatajevanje po telesu s pritergovanjem jedi je dolžnost, ampak še posebno tudi zatajevanje v duhu. Nadalje prehaja na to, kako je kristjan dolžan zatajati se v tem, da svojemu bratu ter bližnjemu ne dela krivice s krivimi sodbami, natolcevanjem, obrekovanjem itd. Ta pregreha je zelo razširjena; marsikteri, ki se družih napak varujejo, do tega še niso prišli, da bi škodoželjno ne pretehtovali djanj svojega bližnjega in jih z jezikom nekeršansko ne obsojevali, in po sv. Hieronimu „padejo v zadnjo jim nastavljeno zanjko hudobnega duha.“ Hudi jezik po sv. Jakopu (3, 5) naredi velik ogenj, uzame bližnjemu dobro ime in s tem lahko tudi zaslužek, nahujska hišo zoper hišo, vas zoper vas, mesto zoper mesto, deželo zoper deželo, kralja zoper ljudstvo in ljudstvo zoper kralja. In po sv. Bernardu je težko povedati, „je-li bolj zaverljivo obrekovanje, ali pa to, da se obrekovanje posluša.“ Še naj bolj nevarno je, bližnjega celo v spisih, časnikih, bukvah černiti. O tem pravi pasterica po besedi to-le:

„Brez vzroka slabo misliti o bližnjem je pregrešno dejanje; še bolj zaverljivo, ker je dostikrat tako žalostnih nasledkov, je hudo o bližnjem govoriti. Kaj pa menite, dragi moji, bi se o teh smelo reči, ki spišejo svojo hudobno misel ali besedo o bližnjem in to tiskano pošljejo med svet? — Vem, da bote tako dejanje obsodili z največo ostrojtjo.

Človek se časih teže ubrani slabi misli o svojem bližnjem; in kdor je premalo previden v govorjenji, tudi prehitro utegne izreči o njem nevgodno besedo, ki jo potem, če je boljšega serca, britko obžaluje, in kar je zakrivil, kolikor moč popraviti skuša. — A kdor vzame v roko papir in s premislekom ter mirno kervijo pišoč napada svojega bližnjega dobro ime; kdor lastnosti njegovega blagega serca za neblage opisuje; kdor — ne v stanu ali pa ne pri volji bližnjega umeti — prav naj plemenitejim njegovim dejanjem hudovoljno podtika naj slabelijh namenov: ta je zaklét razdiralec človeške sreče, onemu podoben, ki baklo vtakne v sosedovo streho, vseleč se na tihem, ko ogenj vpepeljuje vse, kar sovraženi sobrat naj dražega premore: onemu podoben, ki ob dobro obloženi mizi sedi med tem, ko nedolžna žertev, njegov sosed, kruha prosi od hiše do hiše z beraško palico v roki. Kako ostudna prikazen vam je, kaj ne, to nečloveško dejanje!

Kdor slabo misli o bližnjem, morda to za-se ohrani; kdor je hudobno govoril o njem, tega beseda se bo sčasoma morebiti vendarle vsaj nekoliko pozabila — a kdo

vedeti more, da se to, kar je v bukvah ali v malovrednem časniku na svitlo prišlo zoper bližnjega ime, ne bo ohranilo desetletja in stoletja ter pohujševalo ljudi še takrat, ko bodo že davno iztrohnjene piščoča obrekovalca kosti.

Kako moreš pred svojo čutečo vestjo ti, ki si v zastrupeno črnilo pomakal pero in s pisnom škodoval obrekovanemu, njegovi hiši in človeški družbi in deželi, pa obenem vzel si spoštovanje tudi samemu sebi — kako moreš poravnati, kar si s tako trezno mirnostjo izročil papirju in vesoljnemu svetu? Kake kazni se ti je bati? — Ko bi bil uropal sosedu denar, prišel bi bil svetnemu sodniku v oblast; če si s svojo škodopolno pisano besedo razdejal svojemu bližnjemu čast in poštenje, mogoče da te tudi na odgovor tirja svetni sodnik. Ali ko bi te ne bil v stanu obsoditi ta, dobro vedi! Božjemu maščevanju vender le nikdar ne ubežiš in ne njegovi sodbi, ki je žgoča kot pereč ogenj. Ker „goreč Bog in maščevalec je Gospod, maščevalec je Gospod in poln serda; Gospod se maščuje nad svojimi sovražniki in nad svojimi zoperniki se jezi“ (Nahum 1, 2).

Iz Ljubljane. (Predstavljanje Kristusovega terpljenja v zgornjem Amergavu na Bavarskem. [Dalje.] Jezus nese težki križ.) Stavili so nam nadalje pred oči, kako je Jezus težki križ nesel na Kalvarijo. Že se sliši šum od daleč. Ko vodnik jezdi na prej rimsk stotnik. Potem pride Jezus s težkim križem, pod čigar bremenom omahuje, potlej tolovaja s križema, rabeljni, vojaki, judovski duhovni in derhal gledavcev. Jezus pade na tla pod težkim križem; med preklinjanjem ga rabeljni kviško vzdigujejo. Med tem se po stranskih ulicah od tempelj-nove strani prijakajo žene, med katerimi je Jezusova Mati. To srečanje žalostne Matere Božje, ktera vidi svojega Sina med derečimi volkovi, mora vsako serce pre-tresti...

Kakor neprevidoma, ko je Jezus že grozno opešan, pride Simon Cirenejčan, gredé s polja. Tega zgrabijo rabeljni in ga silijo, da naj pomaga Jezusu križ nesti. Simon se brani v začetku, ali rabeljni so ga primorali in mu križ na ramo navalili.

Med to trumo smo vidili veliko bogaboječih žen, ktere so glasno jokale, ter se pogovarjale, rekoč: Oh koliko dobrega je storil naš ljubi Jezus; nič drugega ga ni bilo, kakor ljubezen in prijaznost; in zdaj mora umreti. O kako priserčno je on ljubil vse poštene ljudi, sosebnost pa še naše nedolžne otročiče.... Jezus pa, ko sliši njih govorjenje, njih jok in zdihovalje, se je opotekaje pod težkim križem proti njim obrnil in kaj milo rekel; „O hčere jeruzalemske! ne jokajte nad menoj, ampak jokajte nad seboj in nad svojimi otroci, kajti bliža se čas, ko se bo reklo: Hribi padite na nas, gore pokrite nas. Zakaj če se zelenemu lesu tako godi, kakšna se bo godila suhemu? Ko je to izgovoril, zopet pade ves oslavljen na tla. Ko na goro Kalvarijo pridejo, so rabeljni Jezusu ponudili piti vina, namešanega z grenko miro in žolčem. Jezus pokusi to pijačo, pa je ne pije, zakaj ves zaveden je hotel terpeti in umreti. Nato so oblačilo potegnili Božjemu Jagnjetu z razbolelega života... Na križ položé Jezusa — in on radovoljno po lesu roke razpné... Strah, sterčenje, groza nas je spreletavala, ko so mu trinogi ude potegovali, popadli tri žebelje, ter mu jih zabijali skoz roke in noge. Skoraj vsi smo s solznimi očmi gledali in zdihovali nad nedolžnim Jezusom. Grozoviti udarci, ki prizadevali tudi nam dušno terpljenje.

Ko so bili Jezusa na križ pribili, potegnili so beriči z vervmi Njega s križem nakviško, in so križ z

močjó v jamo zasadili. Ves Jezusov život se strese, kri se po rokah in nogah cedi. — Opomniti moram, da še zdaj si ne morem pojasniti tega posnemanega križanja pri tej predstavi, kajti vse je bilo tako, kakor bi bilo v resnici. *a jaz si morem*

Potem so z vervmi na križ prevezali tudi še una hudodelnika, ter postavili križa, enega na desno, drugega na levo stran vŕtric Jezusa. Nabili so na križ tudi tablico z napisom: Jezus Nazarenski, kralj Judovski. Bilo pa je pisano v hebrejskem, gerškem in latinskem jeziku. Ta napis, ktereja je Pilat spisal, pa ni bil po volji velikim judovskim duhovnom; zatoraj se dolgo časa o tem pod križem pogovarjajo in naposled hité k Pilatu, ter ga prosijo, naj napis preuredi in napiše, da se je Jezus delal Judovskega kralja. Pilat pa, dasiravno je bil boječ in mehak, vendar ni privolil v njih prošnjo, temuč odgovoril jim je: Kar sem pisal, sem pisal.

(Dalje nasled.)

V Mojstrani, podružnici Dovške fare na Gorenjskem je bila 14. t. m., v god sv. Valentina mašnika in mučenika, prav lepa in ginljiva slovesnost. Blagoslovljena sta namreč bila nova dva stranska altarja, katerih eden je posvečen sv. Valentinu, drugi sv. Andreju apostelnju. Blagoslovili so ju gosp. domači župnik, od škofa pooblasteni; stregli pa so zraven prečastiti g. Furmaher, župnik v pokoju, in sosednja gg. kaplana iz Kranjske gore in z Jesenic. Po blagoslovljenju je bila primérna pridiga in potem ob enem 3 ss. maše; pri velikem altarji peta, pri novih stranskih altarjih pa tihi ss. maši. — Pete litanije, zahvalna pesem in darovanje za popravljeno in z novima oltarjema okinčano podružnico je sklenilo lepo slovesnost.

Podružnica sv. Klemena v Mojstrani je tudi zgodovinsko imenitna. — Učeni preiskovalci srednjeveške zgodovine (posebno prof. Jireček) so teh misli, da sta slovanska apostola ss. Ciril in Metod leta 868, ko sta prvičkrat šla v Rim zavoljo svoje apostolske delavnosti zagovarjati se, tukaj memo popotovala in da sta ravno na tem kraju, kjer zdaj stoji cerkve sv. Klemena, častiljivimi ostanki tega sv. papeža in mučenika počivala. — Za starost te cerkvice priča tudi prezbiterij, ki je zidan čisto v romanskem slogu in se v tej obliki le pri prav starih cerkvah še nahaja. Čoln cerkve, ki pa ni obokan, je bil pozneje prezidan in tudi podaljšan, pa o različnih časih, kar se je sledilo pri oknih, ki so bile narejene zelo nepravilno in skoraj dve ne enaki. — Tudi je bil prezbiterij od čolna ločen z debelim obokom, ki je zelo nizko segal in zakrival skoraj polovico velikega altarja. — Vse to je cerkvico nekako precej temno in neprijazno delalo, in tudi stari altarji so že komaj še pokonci stali. In ko je bil pred 25 leti po prizadevanji prejšnjega župnika, preč. g. Furmaherja veliki altar sv. Klemena nov postavljen, sta se stranska dva toliko slabše ž njim vjemala in sta nazadnje tako razpadala, da že več let ni bilo moč, pri njih sv. maše opravljati. Treba je bilo tedaj novih omisliti. Ker pa ni kazalo novih altarjev v temen in nepravilno zidan čoln postavljati, so bile v ta namen okna povišane in pravilno razpostavljene; ravno tako pa tudi obok nad prezbiterijem povišan in popravljen. — Zdaj je ta podružnica res vsa drugačna, pa prav svitla in prijazna. Posebno lepoto pa ji dajeta nova altarja, ktera sta lično, okusno in cerkvenemu slogu primerno iz lesa izdelala znana radoliška podobarja, Vurnik in njegov sin. Na vsakem altarji je po 8 iz lesa izrezanih podob, ki pa niso popolnoma pozlačene, kakor je sploh navada, ampak različno pobarvane in le ob robih oblačil nekoliko pozlačene, kar je veliko bolj naravno in tudi za oči bolj prijetno. Še prostim ljudem je tako bolj všeč.

Sploh zdaj ta cerkva na vsacega vstopivšega dober vtis naredi in marsikter je že rekel, da bi zdaj lahko služila za kako farno cerkev. Mora se pa tudi priznati, da tukajšni farani veliko storé za popravo in olepševanje svojih cerkv. Komaj je dobro 6 let minulo, kar so v farni cerkvi kameniti novi veliki altar postavili, in zdaj so zopet dva nova v podružnici naredili. Taka gorečnost in radodarnost je dobro znamenje in dokaz, da tu stanujejo verni kristjani, katerim je na lepoti Božje hiše veliko ležeče. Kdor pa vere nima, mu tudi za cerkev ni dosti mar; naj je lepa ali revna, ali če tudi razpade. Res da ni še vse plačano, pa pri taki radodarnosti se bo vse kmalo poravnalo.

Gotovo je pa tudi to, da kar se za lepoto Božje hiše stori, ni zaverženo in Bog takim ljudem obilno povračuje. Toraj Bog poverni vsim, ki so k popravi te podružnice pripomogli; posebno pa še gospej Terpinčevi, ki je v ta namen lep dar darovala blagovoljno. Naj bodo vsi dobrotniki priporočeni v prošnjo sv. Valentinu. — Zato se bo tudi na dan sv. Matija za vse dobrotnike Mojstranske podružnice sv. maša opravila.

V Benedkah je začelo izhajati silo imenitno, v Dan. pred nekaj časom že priporočeno delo o Sveti deželi z napisom: „Historica theologia et moralis Terrae sanctae elucidatio, auctore P. F. Francisco Quaresmio ordinis Minorum, editio secunda a P. F. Cypriano de Tarvisio recognita et adoptata. Venetiis Typis Antonelli anis, 1880.“ — Pervi zvezek je že na svitlem. Delo bode obsegalo štiri velike knjige in ima v manj kot dveh letih na svitlem biti. Stalo bode 60 lir, plača se pa na enkrat le po 15 lir, ko naročnik prejéma posam. zne bukve. Učeni P. Ciprijan Trevizanski, skušen mož in goreč častivec študij, ki preslavlja svete mesta, porošene s kervjó našega Zveličarja, je z ne manjši prdnostjo kakor z učenostjo pridal v novi izdaji prav primernih in koristnih pojasnil in spominic. (Bil je namreč sam v Sveti deželi.) Izrisi, podobe bodo delo močno olepševale; tudi bo pridjan priméren zemljevid. Učeni gospodje za-se, za biblioteke itd. naj ne prezirajo tacih del. Obernejo se lahko do omenjene tiskarne, ali pa naravnost do prečast. P. Ciprijana „da Tarvisio“, komisarja za Sveto deželo v Benedkah, v frančiškanskem samostanu.

„Ker Mágdalon je slaven bil,
Naj bode še Kortona,“ —
Zveličar, spokorjenim mil,
Pomilosti jo s trona.

Z rokó je vamiljeno pobral
Svoj biser tá zgubljeni,
S Kervjo ga lastno je opral
V ljubezni nezrečeni.

Še celih tri in dvajset lét
Spokorno je živela,
Nad grehi prejšnjih let devet.
Prebitko se ihtela.

In zdaj pa vživa sveti raj,
Svetnicam je prišteta;
Kar Bog nam vsem doseči daj
In blažena Marjeta! —

To pesmico sem vam zapél,
Pogrezujene dekleta,
Ki v zvezi polni grešnih dél
Živite mesce, leta!

Vam kliče psiček — huda vést,
Ko nekda je Marjeti;
Ime zaverženih nevést
Vam iše razodeti.

Ponuja milost pa z nebes
Nekdanji še vaš Ženin,
Ki ustavil je Marjetin ples,
In prej že Magdalenin.

Pa strast vas nese ko vihar
Po cesti vaši stari;
Da žene v pekla vas požár,
Al to vam nič ni mari?

Usmili se te Bog, deklè,
In blažena Marjeta!
Če v grehah smert zasači te,
Na véke si prekleta.

P. Š.

V god sv. Marjete Kortonske.

(V grešne zavéze zapletenim.)

O svetli dan, o dan časti,
In nam dan tolažila:
Marjeta danes se slavi, —
Spokornica je bila.

Devet nesrečnih dolgih lét
Za svet je le gorela;
Izveržek bila je deklet,
Nečisto je živela.

Prekrasni nekda biser ta
Zdaj v blato je pogažen,
Obraz v njej Svarnika Bogá
Je strašno onesnažen.

Pa večnega Bogá okó,
Ki vse po svetu gleda,
Ozrè se na nesrečnico,
Zdravilo najde beda.

Razgled po svetu.

Rimsko. Včera, 3. sušca, je bila obletnica kronanja sv. Očeta Leona XIII. Bila je v kapeli Sikstinaki velika sv. maša, pri kateri so bili papež, kardinali, prelati, papežev dvor in poslanci zunanjih vlad.

Irsko in Rim. Pismo, ki so ga irski škofje 25. pros. 1881 pisali sv. Očetu Leonu XIII, je tako znamenito, da moramo saj nekoliko iz njega posneti. Škofje najprej zaterjajo nepretresljivo zvestobo do Rima, potem pravijo:

Krivične in pogubne postave, ki so že več stoletij tergale naše Irsko, so ovčice, naši skerbi izročene, spravile v naj večje pomanjkanje in revšino. Naše prelepe okrajine, po natori naj bogatejši in naj rodovitniši, o raznih časih zdeluje lakota, in velikrat je naša domovina prisiljena kakor beračica roke stegovati po milošnji in od zunanjih keršanskih narodov na zemlji pomoči prositi. Te večkrat ponavljane nadloge se ne smejo Očetu vsega usmiljena pripisovati: On namreč nam je dal tako plodovito zemljo, da je njena rodovitnost že davno v pregovoru. Tudi teh nadlog ni pripisovati kaki

lenobi ali zanikarnosti našega ljudstva: Irci namreč pregnani v so tujih deželah zmeraj in povsod dajali najlepše zglede neutrudljive delavnosti. *) Pripisovati se morajo nadloge krivičnim postavam, ktere v domovini izjedajo roke močnih mož, in ko jim odrekujejo vsako varnost njih osebe in njihovega premoženja, jim jemljejo vsako upanje in moč.

Dalje pravijo, da dan danes se irski narod zaveda svojih pravic, vstaja ter stanovitno in pogumno zahteva, da naj se odpravijo trinoške postave, ktere tarejo narod, ter škofje Boga iskreno prosijo, da bi to pravično prizadevanje blagoslovil in do srečnega konca pripeljal.

Ne tajé temuč obžalujejo pa, da v to pravično prizadevanje se je nekaj serčnega primešalo, kar škofje obsojajo in začetnike cenijo kakor sovražnike domovine. Menijo namreč nektare, kteri se pregrešnih in zaveržljivih reči poprijemajo zoper Angleže. Škofje se derže sveta danega od sv. Očeta, ki pravi v pismu do irskega pervostolnika: „Toraj ti, častitljivi Brat, in ondotni tvoji tovarši v škofijstvu, prizadevajte si, da irsko ljudstvo v teh tako pretresljivih okolišinah ne prestopi mej prava in pravice.“

Sicer pa tudi škofje ne morejo zamolčati sv. Očetu, da angleški časniki mnogo reči trosijo, ki so obrekovanja in laži, ter duhovstvu in domovini silovito krivične, in prosijo naj sv. Oče ne verjamejo takim sovražnikom vere in irskega imena.

Škof Strosmajer, kakor piše „Katol. List,“ je vstanovil zaklado z 10.000 gl. za tretjega prebendara pri ondotni stolni cerkvi za vse čase. Imel bo osebno dolžnost skrbeti za snažnost in neoskrunjenost stolne cerkve in da sakristani v vsakem oziru svojo dolžnost spolnujejo. Kadar bode posvečena nova cerkev in rakev (za škofa), bode maševal vsak dan v stolnici in pa redno pred altarjem sv. Jožefa — za škofa Strosmajera, da mu bodi Bog v življenji usmiljen, za milost in blagoslov, da bi vse dni svojega življenja obračal edino v slavo Božjo in na korist narodu; po smrti njegovi pa naj se ta sv. maša opravlja v „grobnici“ (rakah) za mir njegovi duši. „Grobnica“ bode vravnana tako ob altarji, da se bode maševalo pred telesnimi ostanki ranjcega. Želi pa viši pastir, naj se pokoplje čisto priprosto in napis naj obsega samo dan rojstva, dan posvečenja za škofa in dan smerti.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

7. sušca. S. Tomaž Akvinski. — 8. S. Janez od Boga. — 9. Kvaterna sredo. S. Frančiška Romana. — 10. Štirideset ss. mučencev. — 11. Kvaterni petek. Spomin sulice in žeblice N. G. J. Kr. — 12. Kvaterna sabota. S. Gregorij. 13. Druga, ali kvaterna nedelja v postu. S. Rozina.

*) Ni dvomiti, da so bili ubogi Irci tudi v tem po kaki krivoverski zgodovini obrekovani. Pravil nam je nekdanj ljubljansk gimnazijalec že enekrati, da tudi na ljubljanski gimnaziji je moral slišati zabavljanje čez Irce, češ, da so leni in — ne vem — še kakošni? G. profesor gotovo sam ni bil na Irskem; pobral je gerdo zabavljičjo zoper katoliške Irce iz kacih Ircem sovražljivih popisov. Žalostno je sploh, da se za nauke mladine rabi toliko protestanških, ktere, se vé, so pisane tudi po krivoverskih načelih, in na vse cente se hvalijo Luter in drugi nasprotniki katoličanov, zabavlja pa se ravno tako čez katoliške verle učenjake, redove in njihove naj boljši učeničke itd.

V molitev priporočeni:

Neka gospodinja, prav serčno priporočena N. lj. G. in sv. Luciji ter priprošnji vsih ndov, da bi za bolne oči pomoč zadobila. Mladeneč v velikih telesnih bolečinah, priporočen za gorečo molitev. — Premetavek mladeneč. — Neka deklica, da bi bila na priprošnje N. lj. G. in sv. Jožefa rešena božjastne bolezni. — Neka oseba za primérno službo.

Zlate zerna za vsaki dan mesca.

7. sušca. Naj boljše, kar je v naših dobrih delih, moramo skrivati, da taistega razun Boga nihče ne vidi in ne vé. (Frančišk Sal.)

8. Kolikor resničniše in popolniše je naše zaupanje na Boga, toliko bolj bo njegova previdnost za nas skerbela.

9. Zastonj pričakuješ notranjega miru, ako hudemu nagnjenju prijenjuješ in se mu resno ne ustavljaš.

10. Lepote, dušnih zmožnost, zdravja si nisi sam dal; tedaj nisi moder, če si na take dari prevzet.

11. Nar hujši sužnjost je poželjivost.

12. Tisti zamore večnega zveličanja mirno pričakovati, kdor je z Jezusom Kristusom serčno križ nosil. (Tom. Kemp.) Nikoli tedaj ne razsajaj, ne kolni, kadar ti kaj prav ni.

13. Predno svojega bližnjega sodiš, misli si, da si ti na njegovem in on na tvojem mestu, in zagotovim te, da boš prav in dobro sodil. (Frančišk Salez.)

Listek za raznoterosti.

Duhovnjio Soro je dobil č. g. Fr. Porenta, kaplan pri sv. Petru v Ljubljani.

† V Paznu je 28. sveč. o 1/25 popoldne, z vsimi zakramenti za umirajoče previden, umrl za sušico č. P. Krizostom Erjavec, domá iz Zatičine na Kranjskem, rojen l. 1847, v frančiškanski red stopil l. 1866, posvečen 6. kim. 1871. R. l. P.

Do smerti priplesal je te dni v Dublinu kapitan Morris. Okno, ki seže do poda, je bilo namreč odperto, plesavec ravno memo plesaje se je spotaknil, padel 30 čevljev globoko na cesto, si glavo potere, ter je kmali potem umrl.

Sad neumne maškarije. V Monakovem so se študenti iz akademije krasnih věd napravili v šeme kakor Eskimandziki (Eskimó, ali srovo-ribojedi, ki se v svojih mērzhlih severnih krajih prav kosmato in kožuasto oblačijo) in taki kosmatuhi, ogerajeni z vnetljivimi reči, so se prikazali pred občinstvo. En šemēž zapali smodko z žeplenko in verže goreči konček v svojega tovarša; le tá pa — ko bi trenil — je bil ves v ognji. Drugi priškočijo gasiti; toda ogenj vžge tudi vse druge in vsa pomoč ni izdala nič: šest izmed njih je namestu ogorelo do smerti, druge so odpravili v bolnišnico. — Strašen konec zlasti, za take, ki so navadno slabo pripravljeni za smert!

Poznejše naznanila pripovedujejo, da od 18. do 21. sveč. je zopet 6 opečenih umadlo. Po kazalish in drugih razuzdanih veselicah, kakor po časnikih, se godijo nesramne bogoskrunstva, tako strašno bogokletnih, kakor so bile tam, pa se vender ne sliši prav veliko. Do 16 teh maškar je bilo v miniških oblekah raznih barv, in z dolgimi po obleki visečimi molki in še nekaj bolj bogokletnega, so nesramneži v znamenje psovanja bla-

goslov dobili in popévali. Po izbi, v kateri so svoje bogobogokletje počenjali, so visele bridke martre in podobe Matere Božje. Eden zanikarnežev v miniški obleki je oponašaje delil listke za odpustke. V nekem napisu so krehachi naznanaovali, češ, da „za bližnje praznike imajo na ponudbo primérno darilo, zbirko mertvaških trug, — za večí družine, kar po ducatu ali pol ducata...“ Kako grozna resnica se je hitro pokazala „za večí družino!“ — Misli bi kdo, da so to nespremišljeni pobi, ki še ne vedó, kaj delajo. Pa ne; — to so siti dedci, eni nekoliko pod 20, pa tudi čez 30 in eni celo blizo 40 let stari so to počenjali, nekaj katoličanov, nekaj protestantov. Celo protestanški pastor je pri ogovoru na grobu slovesno izrekel, da je tu očitna šiba Božja.

Šolsko poštetje. Nemško z 41 milijoni prebivalcev ima 10.000 šol s 6 milijoni učencev; — Angleško s 34 milijoni prebivalcev 58.000 šol s 3 milj. učencev. Avstro-Ogersko s 37 milj. prebiv. 30.000 šol s 3 milj. učencev; — Francosko s 37 milj. prebiv. ima 71.000 šol s 4 milj. 700 tisuč učencev; — Španjsko s 17 milj. prebiv. 20 tisuč šol z 1 milj. 600.000 učenci; — Italija z 28 milj. prebiv. 47 tisuč šol z 1 milj. 900.000 učenci; — Rusija s 74 milj. prebiv. ima 32 tisuč šol z 1 milj. in 100.000 učencev. Potem pride na 1 šolo učencev: na Nemškem 100, na Angleškem 52, na Avstro-Ogerskem 100, na Francoskem 66, na Španjskem 56, na Laškem 40, na Ruskem 36.

Preklic na smertni postelji. Laški senator markis Joahim Pepoli, čuteč, da se mu bliža smert, je v pričo svojega duhovnega pastirja, še enega duhovna in dveh družih neduhovnih preklical svoje zmote in obžaloval vse, kar je storil v škodo katoliške Cerkve, potem se je spovedal in je bil sploh za smert previden. — Sreča zanj, da se je z Bogom spravil; toda nihče naj ne odlašá do zadnjega, — to je silo napačno in nevarno.

Spominšica na grob svojemu nepozabljivemu učniku keršanskega nauka na Verhniki v mladostni dobi, preč. gospodu Fr. Svetličiču.

Spominšico Ti stavim na gomilo,
Učitelj moj nekdanji ljubeznjivi,
V spomin hvaležnosti, Nepozabljivi!
Zdaj ko dejan si v černe zemlje krilo.

Za tvoj poklic ti serce je žarilo,
Pastir Gospodov zvest in neutrudljivi,
Sin blag Slovenije bil dan svoj živi,
Maraktero pesmico si pel ji milo.

Ni gnalo te po blišu svetne slave,
Obilno pil iz kupe si terpljenja;
Pa breme nosil Bógu vdan in véрно:

Naj duša tvoja k Jezusu v višave
Po venec splava večnega življenja,
Uživa tamkaj slavo neizmerno!

Radoslav.

Poslednje novice. Oziroma duhovske plače je na neko vprašanje gr. Rih. Klam-Martinic, pervosednik dotičnega odbora, odgovoril, da odbor je to vprašanje rešil, kolikor mu je bilo moč; doveršiti ga pa čisto ni mogel, ker mu vlada dozda ni izročila nekih podatkov ali posebnih naznanil, ki so k temu potrebne, akoravno jo je odbor že enkrat na to opomnil.

Zoper poslanca Lienbaherja, ki se je možko za to poganjal, da se dolžnost obiskovanja na ljudskih šolah

od 8 lét zniža na 6 lét, so jeli celo dunajski nemški študentje po ulicah rogoviliti in jih je bilo več zato zapertih. Dobro pa je pomniti, da dve tretjini zapertih je judov in Dunajčana sta med vsemi le dva. Zaperti so bili pozneje izpušeni. Temu pa je vir drugej; študentu je pač malo mar, če začetni šolarji 8 ali 6 lét tergajo hlače po klopéh. Naj berže bi bilo manj potepuhov in tatov, ako bi se otroci obojega spola bolj zgodaj lotili dela, rokodelstev itd. Mnogi otroci, ki za vedno učenje skoz 8 let nimajo ne veselja in ne talenta, se navadijo postopati in potlej niso za nobeno rabo.

Za obletnico njih izvolitve so sv. Očetu med drugimi 26. sveč. častitali poslanci ameriškanskih ljudovlad: Lime, Bolivije, Kostarike in Ekvadorja.

Iz Kaire genoveški „Cittadino“ naznanja, da je kedive (egiptovski namestni kralj) velikemu jezuitovskemu predniku P. Becks-u privolil prav veliko posestvo v okolici mesta Aleksandrije in ondi hočejo zidati velikansk samostan, ki ima biti pribežališe iz Francoskega pregnanih jezuitov. — To bi bilo gotovo rodovitno seme za bolj naglo razširjanje katoliške vere in olike v Egiptu; toda močno dvomiti je, da bi pri velikem številu černih framasonskih vranov po Egiptu kaj tacega močje bilo. —

Naselcev v Ameriko je lansko leto samo v novi Jork prišlo v okroglem številu 320.000, — več kot kdej popred. Veliko tisuč pa jih prihaja tudi skoz druga mesta.

Une dni so časniki trosili laž, da je predsednik republike Guatemale v Ameriki dal vstreliti jezuita P. Gilliet-a, kar pa se vradno preklicuje,

Duhovske spremembe.

V Terzaški skoŕji: Č. g. Dubrovič Vicko pride v sv. Matej; č. g. Mih. Laginja v Zvoniče; č. g. Fr. Korelić v Pičau; č. g. Bl. Zadnikar v Gerdoselo, umrl je č. g. J. Premuda. R. I. P.! (Po neprijetnem naključji zakasnjeno. Vred.)

Dobrotni darovi.

Za opravo ubožnih cerkev. Iz Doba 48 gl. 25 sold. Iz Nevelj 5 gl. 55 sold. Iz Kolovrata 5 gl. Iz Rovt nad Logatcem 19 gl. Marija Anžlovar 20 sold. Iz Kranja 21 gl. 40 sold. Iz Osilnice 3 gl. Iz Moravč 54 gl. 15 sold. Iz Kokre po čast. gosp. Mih. Kotniku 7 gl. Po č. gosp. Borštnerji iz Višnje gore 23 gl. 49 kr. — Duhovnja Dol po č. g. župn. Jern. Jarcu 8 gl.

Za sv. Očeta: Iz Jesenic 3 gl. zbirke; čast. gosp. Keržič 2 gl. — Iz Stare Loke po preč. g. dekanu 29 gl. — Č. g. J. Virant 1 gl. — Iz Hotiča č. g. St. Šranc 10 gl. — Iz Dola cerkveno darovanje 6 gold.

Za Bošnjake: Iz Stare Loke po preč. g. dekanu 1 gold.

Koledniku sv. Miklavža (za novo cerkev v Bohinjski Bistrici). Gospodična V. Melcerjeva 4 gld. — Neimenovan, proseč sv. Nikolaja za tri jabelka (pomoči v treh zadevah) 5 gl.; ako to doseže, jih bode dodal še trikrat po tri. —

Za bulgarski katol. misijon v Adrijanopolu: Č. g. J. Virant 1 gl. Po č. g. Dolencu 2 gl.

Za afrikanski misijon: Gpč. F. Bučar 1 gl. 5 kr.